

Diarienummer: GIH 2024/5
Datum: 2024-02-14
Beslutat av: Högskolestyrelsen

Budgetunderlag 2025–2027

Gymnastik- och idrottshögskolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	3
GIH:s verksamhet	3
Utbildning	3
Forskning	5
GIH som nod för fysisk aktivitet och hälsa	7
Ekonomiska förutsättningar	8
Allmänt	8
Lokalförsörjning	8
Investeringar i anläggningstillgångar	8
Räntekontot	8

INLEDNING

I enlighet med förordningen (2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning överlämnar Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) budgetunderlaget för kommande treårsperiod (2024–2026). Enligt separat förordning (2002:787) för Centrum för idrottsforskning (CIF), som är placerat vid GIH, ska högskolan även inkomma med budgetunderlag för CIF. Budgetunderlag för CIF bifogas som bilaga.

GIH:S VERKSAMHET

GIH är Sveriges enda högskola med en profil mot området idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Utgångspunkten för högskolans utbildning och forskning är det akademiska ämnet idrottsvetenskap. Med detta ämne som bas bedrivs utbildning och forskning inom ramen för fyra kunskapsområden som interagerar med varandra: 1) organiserad idrott och prestationsutveckling, 2) fysisk aktivitet, hållbarhet och hälsa, 3) skolämnet idrott och hälsa, samt 4) idrotten i samhället.

Utbildning

Utbildningen vid GIH utgår ifrån både medicinska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga frågeställningar och relaterar till de fyra kunskapsområden som beskrivits ovan. Utbildningsverksamheten bedrivs huvudsakligen i form av programutbildningar. Programutbildningarna motsvarar cirka 80 procent av GIH:s utbildningsverksamhet, ett förhållande som förväntas bestå under överskådlig framtid. För närvarande erbjuds följande programutbildningar vid högskolan:

1. Hälsopromotionsprogrammet (180 hp)
2. Idrott och hälsa (120 hp)
3. Kompletterande pedagogisk utbildning till ämneslärare (90 hp)
4. Masterutbildning i idrottsvetenskap (120 hp)
5. Tränarprogrammet (180 hp)
6. Ämneslärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan (300–330 hp)
7. Ämneslärarutbildning med inriktning mot årskurs 7–9 (240–270 hp)

Därutöver erbjuds Sport managementprogrammet (180 hp) i samarbete med Södertörns högskola. Antagning till utbildningen sker via Södertörns högskola och studenterna läser totalt 90 högskolepoäng idrottsvetenskap vid GIH och 90 hp företagsekonomi vid Södertörns högskola. Utbildningen leder till en kandidatexamen i företagsekonomi med inriktning mot idrott och syftar till att kompetensförsörja idrottssektorn med ekonomisk kompetens.

Sedan 2017 finns också ett samarbete med Stockholms universitet där GIH erbjuder terminsstudier i idrott och hälsa för studenter vid grundlärarutbildningen med inriktning mot fritidshem samt årskurs 4–6. En motsvarande överenskommelse har träffats med Södertörns högskola.

Programutbildningarna vid GIH leder till yrken som framöver bedöms ha en hög efterfrågan på arbetsmarknaden. Den prognostiserade efterfrågan på ämneslärare bedöms vara hög under kommande år, vilket pekar ut ämneslärarutbildningen som en ur ett samhällligt perspektiv prioriterad verksamhet. GIH samverkar här med andra lärosäten

gällande det andra ämnet: GIH har tecknat överenskommelser med både Stockholms universitet och Södertörns högskola vilket möjliggör för GIH:s lärarstudenter att läsa sitt andra ämne vid dessa lärosäten. Denna konstruktion medför att varje ämneslärare vid GIH examineras i inte bara ett utan två ämnen, och att GIH:s utbildningar därmed indirekt även försörjer skolsystemet med lärare i dessa ämnen. Utbildningen i Idrott och hälsa (120 hp) möjliggör därutöver för studenter som studerar vid lärarutbildningen på andra högskolor att läsa sitt andra ämne vid GIH för behörighet i Idrott och hälsa i ungdomsskolan. Därtill erbjuder GIH den kompletterande pedagogiska utbildningen med inriktning mot idrott och hälsa, samt medverkar, från 2024, i den pågående försöksverksamheten med förkortad kompletterande pedagogisk utbildning. Denna utbildning är särskilt betydelsefull för GIH då den möjliggör ett snabbspår för nya ettämneshögskolelärare. Den sistnämnda utbildningen kommer att starta höstterminen 2024. GIH vill i detta sammanhang uttrycka sitt gillande över att ha givits möjlighet att delta i denna satsning.

Inom föreningsidrotten ökar behovet av högskoleutbildade tränare för såväl elit- som breddverksamhet. Inom hälso- och sjukvården har insikten om den fysiska aktivitetens betydelse skapat ett ökande behov av utbildade hälsopromotorer. Inom näringslivet har idrottens allt större betydelse som kommersiell aktör skapat ett behov av högskoleutbildade medarbetare med kompetens inom ekonomi, event, och marknadsföring med en inriktning mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa, vilket skapar efterfrågan för Sport managementutbildningen. Dessa samhällsbehov gör GIH:s programutbildningar synnerligen relevanta för arbetsmarknaden.

Sedan ett par år pågår en översyn av GIH:s utbildningsutbud. Detta arbete motiveras av ett behov av att bredda högskolans utbildningsutbud och anpassa det till studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Av detta skäl pågår för närvarande utvecklingen av två nya kandidatprogram:

- Kandidatprogram med inriktning psykologi: denna utbildning tar utgångspunkt i metoder som motiverande samtal och syftar till att utbilda beteendevetare inriktade på beteendeförändring. Utbildningen kommer leda till en kandidatexamen i psykologi.
- Kandidatprogram i företagsekonomi, inriktning hälsoekonomi: denna utbildning bygger på ett samarbete med Södertörns högskola, likt Sport managementutbildningen, där studenterna läser 90 hp idrottsvetenskap med hälsoinriktning vid GIH och 90 hp företagsekonomi vid Södertörns högskola. Utbildningen kommer leda till en kandidatexamen i företagsekonomi med hälsoinriktning.

Båda dessa utbildningar förväntas starta under höstterminen 2025. Under 2023 har även en omfattande omstöpning av GIH:s masterprogram ägt rum och den reviderade utbildningen kommer erbjudas från och med 2024. GIH avser också undersöka möjligheten att erhålla examenstillstånd för ämnet psykologi i ämneslärarutbildningen med inriktning mot gymnasiet. Därutöver pågår ett aktivt arbete för att förnya GIH:s erbjudande av fristående kurser. Detta syftar särskilt till att skapa ett utbud av kurser inriktade mot livslångt lärande och omställning. GIH vill också öka antalet kurser som ges på distans för att därigenom nå en bredare studentpopulation. Förändringarna av utbildningsutbudet får konsekvenser för högskolans utbildningsproduktion. För 2023 och 2024 beräknar högskolan att underproducera i relation till takbeloppet. GIH bedömer att högskolan åter kommer att nå takbeloppet 2025. För de kommande åren därefter prognostiserar högskolan överproduktion.

En faktor som påverkar denna prognos är dock det sjunkande söktrycket till lärarutbildningen. Lärarutbildningarna står för cirka 50 procent av den samlade utbildningsverksamheten vid GIH och högskolan ser med stor oro på den utveckling som kunnat noteras de senaste åren med en brant minskning av antalet sökande nationellt. Även GIH har noterat ett sjunkande söktryck, om än inte i samma omfattning som vid övriga lärosäten, men kan konstatera att lärarutbildningarnas attraktivitet uppenbarligen är sviktande. Givet lärarutbildningens centrala betydelse för högre utbildning och samhället i stort vill GIH därför påpeka behovet av att analysera denna utveckling och vidta åtgärder för att göra lärarutbildningarna mer attraktiva för presumtiva studenter.

Sammantaget har GIH en djup och bred kompetens inom området idrott, hälsa och fysisk aktivitet som inte kan återfinnas på något annat lärosäte inom den svenska universitets- och högskolesektorn. Högskolan har en hög beredskap för att anta nya uppdrag inom området och vill därför markera att högskolan står till förfogande som värd för framtida satsningar mot riktade mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa i allmänhet och läraryrket och utbildning av lärare i idrott och hälsa i synnerhet.

Forskning

Vid GIH bedrivs idrottsvetenskaplig forskning om människan i rörelse utifrån såväl medicinska och naturvetenskapliga som humanistiska och samhällsvetenskapliga frågeställningar. Forskningen tar sin utgångspunkt i de samhällsutmaningar som identifierats inom de fyra huvudsakliga kunskapsområden som nämnts ovan. Samtliga dessa områden har det gemensamt att de berörs av pågående samhällsförändringar som påverkar villkoren för människor att delta och deras möjligheter att vara fysiskt aktiva. Bland de pågående processer som har betydelse för den fysiska aktiviteten märks särskilt konsekvenserna av tidigare skolreformer, kommersialiseringen av ungdomsidrotten och det ökade individuella ansvaret för den egna hälsan och välbefinnandet.

Inom området organiserad idrott och prestationsutveckling bedrivs forskning ur ett brett perspektiv, från prestationsutveckling till hälsa och ungdomsfostran. Tävlingsidrottens utveckling och starka betydelse på en internationell arena har medfört att verksamheten blivit alltmer kunskapsintensiv och beroende av forskning till exempel inom biomekanik, fysiologi och psykologi. Inom barn- och ungdomsidrotten har föreningsidrotten kommit att kompletteras med kommersiellt drivna verksamheter, varför frågor om deltagande och delaktighet blivit relevanta. Området omfattar således hela det organiserade idrottsfältet, från elitnivå till breddidrott.

Forskning inom området fysisk aktivitet, hållbarhet och hälsa tar sikte på såväl hälsofrämjande faktorer som den fysiska aktivitetens roll för sjukdomsförebyggande och rehabilitering. Forskningen är inne i ett intensivt skede, med en snabb kunskapsbildning om den fysiska aktivitetens betydelse för hälsa och människors möjligheter att utöva fysisk aktivitet på ett hållbart sätt. Frågor om den fysiska aktivitetens betydelse för hälsan, bland annat i form av fysisk aktivitet i sjukdomsprevention och -behandling samt fysisk aktivitet på recept, har kommit att kompletteras av frågor om stillasittande och hjärnhälsa. Forskningen vid GIH tar sikte på såväl hälsofrämjande faktorer som den fysiska aktivitetens roll för sjukdomsförebyggande och rehabilitering. GIH:s positionering i folkhälsofrågor har de senaste åren blivit alltmer framträdande, och högskolan främjar denna utveckling.

Området skolans idrott och hälsa präglas av frågan om barns och ungas behov av rörelse och den fysiska aktivitetens betydelse för hälsa och lärande. Inom området studeras de antaganden som framförts avseende betydelsen av fysisk aktivitet tillsammans med frågor som skolans organisationsform och dess betydelse för ämnet idrott och hälsa. I ett bredare perspektiv skapas också goda förutsättningar för att lyfta frågeställningar kring kognition och perception i skol- och lärandemiljön med Idrott och hälsa som bas.

Ett växande område med stor betydelse för att bidra till lösningar inom pågående samhällsutmaningar är idrotten i samhället. Inte minst barn- och ungdomsidrottens verksamhet har stor potential till inkluderingsarbete, ungdomsfostran och för att lyfta demokratifrågor. Breddidrott, antingen organiserad, eller baserad på frivillig basis, kan inte ensamt lösa rådande samhällsutmaningar, men kan bidra till en meningsfull fritid och trygga miljöer som motvikt till destruktiva förhållanden. GIH har bred kunskap om området och har även insikt i vilka utmaningar som kan uppstå inom idrotten. Det handlar om att lyfta frågor kring ledarskap, inkludering, motverka kränkande beteende och andra fenomen som kan uppstå i en osund föreningskultur. GIH har ett brett nätverk och sedan lång tid tillbaka etablerat, goda kontakter med föreningslivet.

GIH har unika möjligheter att belysa samhällsutmaningar relaterade till idrott, fysisk aktivitet och hälsa utifrån fler- och tvärvetenskapliga perspektiv, där forskare från olika specialistkompetenser arbetar tillsammans för att öka möjligheterna att tillämpa forskningsresultaten i samhället. Forskningen bedrivs i nära samarbete med externa partners, såväl offentliga organisationer som Skolverket och Folkhälsomyndigheten, som företag och ideella organisationer, exempelvis Riksidrottsförbundet och Svenskt friluftsliv.

Vid GIH finns en livlig forskningsverksamhet inom ovanstående kunskapsområden, ofta med fler- eller tvärvetenskaplig prägel, där forskningsresultaten publiceras i välrenommerade vetenskapliga tidskrifter. Denna verksamhet har också under de senaste åren varit mycket framgångsrik, varför GIH bedömer att andelen externt finansierad forskning kommer att fortsätta öka under de kommande åren. För satsningar som dessa är dock forskningsanslaget avgörande. Anslaget är i praktiken den enda strategiska resurs GIH har för att initiera och genomföra samhällsrelevant forskning i samarbete med andra aktörer. Men detta innebär också att storleken på anslagsmedlen indirekt utgör en begränsning för i vilken utsträckning GIH kan vara en aktiv samarbetspart med det omgivande samhället. För GIH är det angeläget att de tillgängliga anslagsmedlen ökar så att högskolan långsiktigt kan bygga upp stabila forskningsenheter som över tid kan bedriva systematisk och långsiktig forskning inom högskolans kunskapsområden. Verksamheten ska utgå från en solid forskningsinfrastruktur och ske i nära samverkan med aktörer utanför akademien, så att forskningsresultaten på bästa sätt kan bidra till samhällsutvecklingen.

GIH kan notera att det finns behov och efterfrågan från samhället att göra betydligt mer än vad som idag är möjligt. Forskningsanslagets storlek medför i dagsläget sätter gränser för GIH:s möjligheter att vidareutveckla lärosätets multidisciplinära spetskompetens på ett långsiktigt och systematiskt sätt vilket är nödvändigt för att säkra den flervetenskapliga bredd som krävs för att forskningsresultaten ska kunna omsättas i ändamålsenliga tillämpningar i samhället. GIH har under de senaste åren framgångsrikt utökat sina forskningsresurser genom externa bidrag. Denna utveckling bedöms fortsätta under de kommande åren under förutsättning att GIH kan avsätta resurser för sådana samarbeten. De externfinansierade projekten ställer samtidigt ökade krav på högskolans forskningsinfrastruktur, något som inte kan finansieras med externa medel.

En förstärkning av lärosätets forskningsinfrastruktur behövs därför, dels för existerande forskningssamarbeten, dels för att möjliggöra större externa ansökningar. GIH får återkommande förfrågningar om deltagande i forskningssamarbeten och forskarskolor. Under rådande villkor har GIH svårigheter att fullt ut delta i denna typ av samarbeten. Det finns därutöver strukturella forskningsinvesteringar som i dagsläget inte ryms inom det befintliga forskningsanslaget. Bland sådana investeringar kan nämnas ombyggnationer av laboratorielokaler för ökad effektivitet och större kapacitet samt anskaffning av sådan utrustning som är nödvändig för högskolans forskning. GIH har i dagsläget begränsade möjligheter att finansiera investeringar av detta slag då de tillkommande kapitalkostnaderna, främst i form av avskrivningar, skulle innebära att övrig forskningsverksamhet, såsom forskarutbildningen och internt finansierade forskningsinitiativ, skulle behöva genomföra betydande neddragningar.

För att GIH ska kunna bedriva den forskning som efterfrågas och fullgöra det uppdrag myndigheten givits av riksdag och regering är därför en förstärkning av forskningsanslaget angelägen. GIH:s bedömning är att den nuvarande forskningsresursen behöver öka med mellan 15–20 mkr från dagens nivå.

GIH som nod för idrott, fysisk aktivitet och hälsa

GIH har genom sin utbildnings- och forskningsprofil en särskild ställning bland svenska högskolor som enda lärosäte med inriktning mot idrott, hälsa och fysisk aktivitet. Högskolan har därigenom också möjligheten att fungera som en samordnande nod inom detta område. GIH konstaterar att det finns en betydande regional spridning av forskning och utbildning inom idrott, fysisk aktivitet och hälsa. GIH bedömer att detta gör det svårt för externa samhällsaktörer att hitta rätt ingång till områden som relaterar till detta område och leder till att den nationella kompetensen riskerar att utnyttjas ineffektivt.

Inom området fysisk aktivitet och hälsa ryms flera av de samhällsutmaningar som definierats som centrala för forskningens framtida inriktning. De mest aktuella frågorna rör befolkningens stillasittande och behov av fysisk aktivitet, levnadsvanor och hälsa men också andra kunskapsområden som etik och värdegrundsfrågor inom idrotten. Detta är exempel på frågor som behöver beforskas ytterligare och där GIH bedömer att detta inte sker i tillräcklig utsträckning i dagsläget. För att säkerställa att kunskap tas fram i bred samverkan mellan relevanta parter bör riksdag och regering överväga möjligheten att utse GIH som samordnande lärosäte med uppdrag att skapa överblick om kunskapsläget, samordna de insatser som görs och ansvara för kunskapsspridning inom området. Ett sådant uppdrag skulle även kunna omfatta lärarutbildningarna i idrott och hälsa, där GIH kan bidra med kompetens inom kognitionsforskning samt metodologiska frågeställningar.

GIH ser även att verksamheten skulle tjäna på en närmare samverkan med Centrum för idrottsforskning, detta dels ur perspektivet att effektivisera nyttjandet av den nationella kompetensen inom området, dels med anledning av att GIH och Centrum för idrottsforskning är kommunicerande kärn där uppkomna behov inom centrubildningen får direkta konsekvenser för GIH.

GIH har under de senaste åren, genom sina forskningssamarbeten, byggt upp en gedigen forskningsplattform inom området idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Genom att nyttja GIH:s kompetens och forskning till sådana uppdrag skulle den kompetens och forskning som redan finns kunna riktas direkt mot relevanta samhällsfrågor. GIH:s nationella särart gör också högskolan tänkbar som en nod rörande frågor om idrott, fysisk aktivitet och hälsa.

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Allmänt

GIH har under de senaste åren genomgått en kraftig expansion av verksamheten. Denna utveckling har varit nödvändig för att skapa en rättssäker och stabil myndighetsorganisation men också inneburit utmaningar avseende exempelvis lokal- och kompetensförsörjning och IT-infrastruktur. GIH bedömer det dock som angeläget att denna utveckling fortsätter under de kommande åren och planerar för en fortsatt tillväxt framför allt inom den bidragsfinansierade forskningen.

GIH:s ekonomiska situation är ansträngd som en följd av den pågående inflationen och ökande lokalhyror. Högskolan kan tillfälligt hantera situationen genom nyttjande av myndighetskapital men kommer på sikt att behöva kompenseras för kostnadsökningarna genom utökad anslag. Om så inte sker kommer GIH att behöva göra neddragningar av den löpande verksamheten.

GIH planerar för verksamhetsunderskott motsvarande ungefär 4–5 mkr per år under perioden 2025–2027. Orsaken är de aviserade minskningarna av utbildningsanslaget som redovisats i 2024 års budgetproposition i kombination med ovan nämnda kostnadsökningar. GIH kommer under denna period att använda myndighetskapital för att finansiera verksamheten.

Lokalförsörjning

GIH bedömer att existerande lokalbestånd kommer att vara tillfredsställande för högskolans behov under den kommande treårsperioden. Högskolan har under de senaste åren genomgått en utökning av verksamheten och för att hantera det ökade behovet av kontorsrum med flera lokalbehov, har insatser genomförts för att effektivisera användandet av befintliga lokaler. Detta arbete kommer att fortsätta under de kommande åren.

GIH planerar således inte att utöka sitt lokalbestånd under den kommande treårsperioden.

Investeringar i anläggningstillgångar

GIH bedömer att de investeringar som genomförs under perioden kommer att rymmas inom ramen för existerande låneram. GIH önskar därför bibehållen låneram för 2025–2027.

Räntekontot

GIH önskar oförändrat kreditutrymme på räntekontot för perioden 2025–2027.

Bilaga till direktiv till budgetunderlag för verksamhet
vid universitet och högskolor

Tabell 1

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Total budget	2023	2024	2025	2026	2027
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	160 413	164 490	160 567	159 156	159 156
Avgifter	12 145	10 154	8 623	8 623	8 623
Bidrag	50 365	49 721	48 000	48 000	48 000
Finansiella intäkter	3 646	3 000	2 900	2 900	2 900
Summa intäkter	226 570	227 365	220 090	218 679	218 679
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-145 111	-146 941	-147 000	-145 000	-145 000
Lokaler	-32 179	-34 217	-34 217	-34 217	-34 217
Drift/Övrigt	-41 330	-46 973	-39 000	-39 000	-39 000
Avskrivningar	-4 079	-5 155	-5 605	-5 605	-5 605
Finansiella kostnader	-394	-500	-460	-460	-460
Summa kostnader	-223 093	-233 785	-226 282	-224 282	-224 282
Verksamhetsutfall	3 477	-6 420	-6 192	-5 603	-5 603
Transfereringar	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	3 477	-6 420	-6 192	-5 603	-5 603
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)²	43 963	37 543	31 350	25 747	20 144
Utgående oförbrukade bidrag	48 737	45 000	45 000	45 000	45 000

Kommentarer:

I det prognosticerade resultatet för 2023 ingår särskild satsning med myndighetskapital som finansiering.

GIHs ambition är att öka bidragsfinansierad forskning men är beroende av utestående forskningsansökningar. Även

En satsning sker även på att öka andelen uppdragsutbildning de kommande åren.

¹ Intäkterna av anslag ska motsvara summan av anslag i tabell 2 och 3.

² För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Större förändringar mellan åren vad gäller budgeterade intäkter för avgifter respektive bidrag ska alltid kommenteras.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2023	2024	2025	2026	2027
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Takbelopp ¹	124 960	127 982	124 059	122 648	122 648
Beräknad avräkning ² (A)	124 960	127 982	124 059	122 648	122 648
Särskilda åtaganden (B)	74	74	74	74	74
Anslag (A+B)	125 034	128 056	124 133	122 722	122 722
Avgifter	11 358	8 798	8 000	8 000	8 000
Bidrag	2 615	2 998	1 000	1 000	1 000
Finansiella intäkter	2 814	1 561	1 500	1 500	1 500
Summa intäkter³	141 822	141 412	134 633	133 222	133 222
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-84 520	-85 179	-85 000	-83 000	-83 000
Lokaler	-26 539	-26 106	-26 106	-26 106	-26 106
Drift/Övrigt	-27 670	-32 168	-25 000	-25 000	-25 000
Avskrivningar	-2 451	-3 349	-3 800	-3 800	-3 800
Finansiella kostnader	-293	-459	-330	-330	-330
Summa kostnader	-141 472	-147 260	-140 236	-138 236	-138 236
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	350	-5 848	-5 603	-5 014	-5 014

¹ Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2023 i 2023 års prisnivå

² Beräknad avräkning av anslag för grundutbildning bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt ev. decemberprestationer.

³ Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2023	2024	2025	2026	2027
Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	35 379	36 434	36 434	36 434	36 434
Avgifter	787	1 356	623	623	623
Bidrag	47 750	46 723	47 000	47 000	47 000
Finansiella intäkter	832	1 439	1 400	1 400	1 400
Summa intäkter	84 748	85 953	85 457	85 457	85 457
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-60 590	-61 762	-62 000	-62 000	-62 000
Lokaler	-5 640	-8 111	-8 111	-8 111	-8 111
Drift/Övrigt	-13 661	-14 805	-14 000	-14 000	-14 000
Avskrivningar	-1 628	-1 805	-1 805	-1 805	-1 805
Finansiella kostnader	-101	-41	-130	-130	-130
Summa kostnader	-81 620	-86 525	-86 046	-86 046	-86 046
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	3 127	-573	-589	-589	-589

¹ Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2023 i 2023 års prisnivå.

Anslaget är minskat med den del som avser CIF då det anslaget är en transferering.

GIHs ambition är att öka andelen bidragsfinansierad forskning.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Investeringar i anläggningstillgångar¹	2023	2024	2025	2026	2027
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	9 103	9 910	15 092	15 486	15 881
Beräknad nyupplåning	4 924	9 590	6 000	6 000	6 000
Beräknad amortering	-4 117	-4 408	-5 605	-5 605	-5 605
UB lån i Riksgäldskontoret	9 910	15 092	15 486	15 881	16 276
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	9 910	15 092	15 486	15 881	16 276
Föreslagen låneram	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Beräknad ränteutgift	-380	-500	-459	-392	-402
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	4,0%	4,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Summa räntor och amorteringar	-4 497	-4 908	-6 064	-5 997	-6 007
Maximalt utnyttjande av räntekontokredit under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0
Finansiering av räntor och avskrivningar					
1602037 001 Takbelopp	-2 768	-3 061	-4 129	-4 062	-4 072
1602038 001 Basresurs	-1 730	-1 847	-1 935	-1 935	-1 935
Summa finansiering	-4 497	-4 908	-6 064	-5 997	-6 007

Tabell 5 Verksamhetsinvesteringar

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2023	2024	2025	2026	2027
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m		0	0	0	0
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m	4 924	9 590	6 000	6 000	6 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	4 924	9 590	6 000	6 000	6 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap 1 § kap.förordn)	4 924	9 590	6 000	6 000	6 000
Summa finansiering	4 924	9 590	6 000	6 000	6 000

Tabell 6 Lokalförsörjning	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Redovisning av lokaler (mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA, utifrån lokalförsörjningsplanen					
– föregående års utgång	12 923	12 923	12 923	12 923	12 923
– ökning under året	0	0	0	0	0
– minskning under året	0	0	0	0	0
– vid årets utgång (A)	12 923	12 923	12 923	12 923	12 923
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	2 843	7 943	7 243	6 543	5 843
– nyinvesteringar	320	6 000	600	600	600
– avskrivningar	-604	-900	-1 300	-1 300	-1 300
Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan (B)²	26 740	28 047	28 047	28 047	28 047
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)³	2 069	2 170	2 170	2 170	2 170
Lokalkostnader (C)	-32 179	-34 217	-34 217	-34 217	-34 217
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁴	-2 490	-2 648	-2 648	-2 648	-2 648
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	-14,42%	-14,64%	-15,12%	-15,26%	-15,26%

¹ En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost.

Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

² Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

³ Beräknas som B/A.

⁴ Beräknas som C/A.

Tabell 7 Avgifter

(tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
År -1	4 385	-4 380	5
<i>varav tjänsteexport</i>			
År 0	4 000	-4 000	0
<i>varav tjänsteexport</i>			
År 1	3 000	-3 000	0
<i>varav tjänsteexport</i>			

4384,648 -4380,072

2024-01-29

Dnr CIF 2024/3

Centrum för idrottsforskning budgetunderlag 2025–2027

Sammanfattning av CIF:s budgetunderlag 2025–2027

Centrum för idrottsforskning (CIF) förslår att regeringen satsar på ett kunskapslyft inom idrottsforskning med fokus på en hållbar utveckling för miljön och hälsan. Denna satsning ska ha fokus på områdena: barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott samt hållbar elitidrott. Satsningen innefattar forskning som bidrar till Agenda 2030 och de globala målen samt till välfärds- och folkhälsopolitiken vars fokus är jämlik hälsa och att främja ökad fysisk aktivitet. Inom dessa områden behövs mer kunskap för att nya satsningar ska bli effektiva och hållbara över tid. CIF föreslår därmed en utökad satsning på idrottsforskning med 18 miljoner år 2025–2027 och att denna satsning därefter permanentas i syfte att säkerställa en hållbar utveckling.

CIF förslår också att regeringen gör en utökad satsning på CIF:s kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid. Satsningen ska bidra till att samhället når fler och bredare grupper av idrotts-, motions- och friluftslivsutövare samt bidra till en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Kunskapsplattformen ska fortsätta att samla in och sprida befintlig kunskap samt generera ny kunskap genom forskning och praktik. Kunskapsplattformens framtida mål är att bidra med rådgivning till de som ska uppföra idrotts- och friluftsanläggningar och, genom en anläggningsfond, kunna ge ett ekonomiskt stöd för att inspirera till innovativa lösningar. CIF äskar därmed 75 miljoner år 2025, 135 miljoner år 2026 och 135 miljoner kronor år 2027 för att fortsätta att bygga upp kunskapsplattformen samt implementera en anläggningsfond.

CIF:s olika uppdrag och organisation

I dagsläget består CIF:s organisation av 6,5 anställda som organisatoriskt ligger på Gymnastik- och idrottshögskolan. Organisationen har i uppgift att enligt förordningen, SFS 2002:787, initiera, samordna, stödja och informera om forskning inom idrottens område samt att ansvara för uppföljning av statens stöd till idrotten. Inom ramen för att stödja och initiera forskning inom idrottens område genomför CIF årligen utlysningar av forskningsbidrag där en stor andel av CIF:s anslag går till att finansiera forskning om idrott och fysisk aktivitet. Inom ramen för att följa upp statens stöd till idrotten genomförs en regelbunden och långsiktig uppföljning av statens stöd till idrotten. Uppföljningen består av en fortlöpande bevakning av det statliga idrottsstödet betydelse utifrån ett indicatorsystem, tematiska fördjupningsstudier med teman som regeringen bestämmer samt bevakning av forskningsresultat med relevans för statens stöd till idrotten. Utöver uppdragen i förordningen fick även CIF under 2022 i uppdrag av regeringen att driva en kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid samt för idrottsområdet följa upp funktionshinderpolitiken (Ju2022/01408/IAS).

År 2024 får CIF sammanlagt 34 miljoner i statligt stöd varav 8 miljoner kronor kommer från Utbildningsdepartementet via del i anslag 16 2:38 ap.1 och 26 miljoner kronor från Socialdepartementet via RF och utgiftsområde 17 13:1 Cirka två tredjedelar av det sammanlagda anslaget avsätts årligen till bidrag till forskningsbidrag inom idrott och fysisk aktivitet. CIF välkomnar de nya uppdrag som vi fått men vill samtidigt betona att resurserna är mycket små i relation till de satsningar som görs på idrott och anläggningar och det behov av forskning, uppföljning och uppbyggnad av kunskapsplattform som finns.

Satsning på idrottsforskning med fokus på en hållbar framtid för miljön och hälsan

CIF strävar efter att vara den ledande forskningsfinansiären inom idrott. Vi vill genom mer kunskap bidra såväl till en jämlik hälsa genom jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet som att förbättra förutsättningarna för både barn- och ungdomsidrott och elitidrott i Sverige. Områden som studeras är allt från elitidrott, barns och ungas fysiska aktivitet och välbefinnande till äldres fysiska aktivitet.

CIF är den enda centrala aktören i Sverige med kompetens och erfarenhet om forskning och uppföljning inom området idrott och fysisk aktivitet. Därtill är vi den enda organisationen som samlat representerar hela den idrottsvetenskapliga forskningen i Sverige. CIF har också kontinuerligt en nära dialog med idrottsrörelsen kring dessa frågor.

Under år 2023 bidrog den svenska staten med dryga 2 miljarder kronor till idrottsrörelsen. Syftet med statens bidrag till Riksidrottsförbundet är bland annat att ge alla lika förutsättningar till att delta i idrott, ge positiva effekter i form av demokrati, jämställdhet och sunda etiska ideal samt även att förbättra folkhälsan. Utöver det som staten satsar på idrott så avsätter Sveriges kommuner över 12 miljarder kronor per år.

Kunskapslyft inom tre forskningsområden

CIF föreslår ett kunskapslyft inom de tre områdena barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott, samt hållbar elitidrott ur ett socialt, medicinskt och ekonomiskt perspektiv. Dessa tre områden ligger också i linje med Agenda 2030 och de globala målen. Till dessa kunskapslyft föreslår CIF att regeringen under en treårsperiod avsätter 6 miljoner till forskning inom varje område vilket innebär en utökad satsning på sammanlagt 18 miljoner under en 3-års period. Kunskapslyften är tänkta att ske i nära dialog med akademien och den svenska idrottsrörelsen där CIF föreslås fungera som ett samordnande organ.

1. Kunskapslyft inom barn- och ungdomsidrott

Idrott utgör ett viktigt livsinnehåll för många barn och ungdomar. Förutom fysisk aktivitet ger idrottsrörelsen också individer möjlighet till demokrati och inflytande och bidrar till utvecklingen av god etik och socialt ansvarstagande.

CIF har i sin årliga uppföljning av statens stöd till idrotten även visat att den föreningsdrivna barn- och ungdomsidrotten är stadd i förändring, dels genom att fler och fler kommersiella aktörer erbjuder sina tjänster inom idrottsområdet, dels genom att tidiga elitsatsningar verkar bli allt vanligare. Detta leder till en ökad polarisering mellan de som tränar mycket och intensivt och de som knappt rör sig alls.

En annan utmaning handlar om att ungas idrottsdeltagande i Sverige uppvisar tydliga socioekonomiska mönster. På uppdrag av regeringen genomförde CIF år 2018 en fördjupad analys av jämlikheten inom idrotten. Den visade entydigt att andelen unga som idrottar i förening är högst i socioekonomiskt starka grupper och lägst i svaga.

Flera viktiga frågor måste därför ställas om barn- och ungdomsidrottens betydelse för vår välfärd, integration, uppfostrare och som hälsobringare. Mer forskning om jämlik hälsa och möjligheter till fysisk aktivitet är därför angelägen.

2. Kunskapslyft inom hållbar miljö och idrott

Ett av de globala målen är att bekämpa klimatförändringarna. FN:s utvecklingsprogram (UNDP) skriver på sin webb att: *Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Vidare kan man läsa att: Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av våra klimatförpliktelser kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten.*

Alla verksamhetsområden berörs naturligtvis av denna skrivning, däribland idrotten och hur den bedrivs. Dessutom påverkas möjligheten att utöva vissa idrotter av till exempel klimatförändringarna.

Miljöeffekterna av idrott vet vi mycket lite om. Det kan vara relaterat till resor till och från aktiviteter, utrustning, mat och transport vid evenemang, markanvändning, planering och drift av idrottsanläggningar, med mera. Det finns stora kunskapsbrister och en del områden har inte studerats alls. Samhället står därmed inför en paradox som säger att vi vill att fler rör på sig men vi ser redan nu att det skulle kunna ge negativa miljökonsekvenser. För att undvika dessa konsekvenser behöver vi mer kunskap.

3. Kunskapslyft för en hållbar elitidrott

Forskning visar att elitidrott inte alltid är förenat med en hållbar hälsa för utövaren. Forskningsrapporter visar bland annat på skador och psykisk ohälsa. För att kunna fortsätta och stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft och samtidigt bidra till en hållbar utveckling behövs mer kunskap. CIF föreslår därmed en satsning för att stärka tillämplad idrottsforskning inom hållbar elitidrott ur ett socialt, medicinskt och ekonomiskt perspektiv.

Den föreslagna satsningen på idrottsforskning med fokus på en hållbar framtid för miljön och hälsan innebär att CIF äskar en succesiv utökning av anslaget med 6 miljoner per år under tre år och därmed höjer det sammanlagda anslaget från Utbildningsdepartementet del i anslag 16 2:38 ap.1 med 6 miljoner per år enligt tabell 1.

Tabell 1: Sammanställning av föreslagna utökade satsningar på sammanlagt 18 miljoner kronor under åren 2025—2027 till ett kunskapslyft inom tre områden: barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott samt hållbar elitidrott.

År	Barn- och ungdomsidrott	Miljö och idrott	Hållbar elitidrott
2025	2 mkr	2 mkr	2 mkr
2026	2 mkr	2 mkr	2 mkr
2027	2 mkr	2 mkr	2 mkr
SUMMA	6 mkr	6 mkr	6 mkr

Kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer

CIF har i uppdrag av regeringen att upprätta och driva en kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid. Regeringen pekade i uppdraget på ett nationellt behov av såväl fler som mer ändamålsenliga anläggningar och utemiljöer för att samhället ska kunna nå såväl breda som nya grupper av idrotts-, motions- och friluftslivsutövare. Kunskapsplattformen ska, i enlighet med uppdraget, utgå utifrån ett innovativt förhållningssätt, ett folkhälsoperspektiv och principen om universell utformning i syfte att möjliggöra fler ändamålsenliga anläggningar i Sverige.

CIF har under 2022 och 2023 påbörjat en uppbyggnad och lanserat Center för idrotts- och friluftsanläggningar (CIFA) samt en prototyp av en digital kunskapsplattform. Under 2023 har CIFA även initierat uppbyggnaden av en fristående digital kunskapsplattform och arbetet med den kommer att accelerera under 2024. Utöver detta har CIFA börjat samla in och sprida kunskap om anläggningar för idrott och friluftsliv genom att medverka på konferenser och mötesplatser. Uppskattningsvis har vi nått över 1100 personer och över 120 kommuner i våra dialoger och på de 20 konferenser och mötesplatser vi medverkat vid. Arbetet med att utveckla och sammanställa ny kunskap har påbörjats och första kunskapssammanställningen kommer att presenteras under våren 2024.

CIF drar i sin rapport till regeringen, *Kunskapsplattform — anläggningar och utemiljöer för fysisk aktivitet på fritiden* (Dnr CIF 2022/12), slutsatsen att dagens samlade ekonomiska stöd till byggandet av anläggningar och utemiljöer för idrott, friluftsliv och fritid är både otillräckligt och bristfälligt utformat. I de dialoger som CIF fört med sektorns aktörer framkommer att en kunskapsplattform behövs och är efterfrågad. CIF:s rapport visar också på vikten av att det finns en oberoende organisation som kan ta ett helhetsgrepp på anläggningsfrågan.

Både Riksidrottsförbundet och Sveriges kommuner och regioner beskriver i sina idrottspolitiska program eller positionspapper vikten av en statlig funktion för både kunskapsutveckling och bidragsgivning till och stöttning av anläggningsprojekt och att det är angeläget att man tillför långsiktiga resurser till sådan verksamhet.

Tre delar som skapar helhet

CIF föreslår i sin rapport till regeringen att en kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer bör innehålla tre övergripande arbetsområden. Detta för att kunna vara den utvecklande, samlade och stödjande funktion, som behövs för att nå regeringens mål om att samhället ska nå såväl breda som nya grupper av idrotts-, motions- och friluftslivsutövare. Särskilt pekats tre delar ut:

1. Utveckla, samlar och förmedla kunskap

Ett angeläget arbetsområde för CIF är att bidra till en kunskapsutveckling kring anläggningar och utemiljöer för idrott, friluftsliv och fritid. Kunskapsutvecklingen och kunskapsöverföringen är idag förhållandevis begränsad inom detta område. Fokus för kunskapsutvecklingen är i första hand gestaltning och utformning för att anläggningarna ska kunna nå nya och bredare målgrupper av idrotts- fritids- och friluftslivsutövare. För att förstå vilka anläggningar som behövs i framtiden är det viktigt att ha kunskap om hur dagens anläggningar nyttjas. Utöver detta behöver kunskap om anläggningarnas roll i samhällsplaneringen öka. Det kan handla om anläggningarnas roll i förhållande till annan infrastruktur, tillgängligheten till kollektivtrafik, närheten till hem och skola och så vidare. För att initiera forskning samt sammanställa och nå ut med kunskap ser vi ett behov av utökade resurser.

För att kunna genomföra detta grunduppdrag äskar CIF ytterligare 15 mkr 2025 och 20 mkr 2026 och 2027.

2. Stödja de som planerar och bygger anläggningar

CIFA:s ambition är att bli en etablerad kunskapsorganisation och med utökade resurser kan vi bidra till att fler ändamålsenliga anläggningar byggs genom att erbjuda kommunerna en aktiv rådgivning. Vi föreslår i vår rapport att de som ska anlägga en miljö för fysisk aktivitet, med ett allmännyttigt intresse och ett innovativt förhållningssätt, ska kunna få ett mer djupgående stöd av en rådgivare. Stödet innebär att en rådgivare kan påverka utformningen redan i ett tidigt skede i processen. I nuläget har inte CIF resurser att bidra med aktiv rådgivning till kommuner eller andra aktörer.

För att kunna erbjuda aktiv rådgivning äskar CIF 10 mkr 2025, 15 mkr 2026 och 2027.

3. Anläggningsfond

För att långsiktigt skapa bra förutsättningar för idrotts- och friluftslivsanläggningar att locka nya och bredare målgrupper ser vi ett behov av att inrätta en nationell anläggningsfond. Fonden ska bidra till att utveckla anläggningar så att fler kan vara fysiskt aktiva och känna sig trygga i de anläggningar som byggs. För att maximera nyttan med en anläggningsfond är det en fördel om en oberoende kunskapsorganisation är ansvarig. Anledningen till att Lokal- och anläggningsfonden (LOA) i Danmark är framgångsrik, är att de kombinerar kunskapsutveckling och rådgivning med en anläggningsfond. Om CIFA likt Danmark får möjlighet att kombinera den aktiva rådgivningen till dem som ska bygga med en fond ökar möjligheterna till att påverka byggandet i rätt riktning. Därför föreslår CIF att en anläggningsfond etableras inom ramen för CIFA.

För att upprätta och driva en anläggningsfond äskar CIF 50 mkr 2025, 100 mkr 2026 och 2027.

Erfarenheter från våra nordiska grannar i Norge visar att enbart en digital plattform begränsar möjligheterna att påverka byggandet av anläggningar. Det faktum att de i Norge saknar rådgivare samt ett ekonomiskt stöd kopplat till byggandet gör att de inte når verksamhetens fulla potential. I Danmark finns LOA som varit en förebild för förslaget om hur vi i Sverige kan upprätta och driva en kunskapsplattform för anläggningar och utemiljöer för idrott och fritid.

Om CIF ska kunna utveckla plattformens alla tre delar som beskrivs ovan samt säkerställa en långsiktig verksamhet som bidrar till att anläggningar och utemiljöer för idrott, friluftsliv och fritid attraherar nya grupper behövs ytterligare resurser.

För att bygga och driva kunskapsplattform för idrotts- och friluftsanläggningar äskar CIF utöver nuvarande anslag sammanlagt ytterligare 75 miljoner år 2025, 135 miljoner år 2026 och år 2027 enligt tabell 2. Detta inkluderar även ökade indirekta kostnader för CIF som en följd av att organisationen växer.

Tabell 2: Sammanställning av arbetsområden och föreslagna utökade satsningar på att upprätta och driva en kunskapsplattform för idrotts- och friluftsanläggningar.

År	Utveckla, samla och förmedla kunskap	Stödja de som planerar och bygger anläggningar	Anläggningsfond	Summa
2025	15 mkr	10 mkr	50 mkr	75 mkr
2026	20 mkr	15 mkr	100 mkr	135 mkr
2027	20 mkr	15 mkr	100 mkr	135 mkr

Sammanfattning 2025–2027

CIF:s anslag kommer dels från Kulturdepartementets stöd till idrotten genom Riksidrottsförbundet (RF) via utgiftsområde 17 13:1, dels från Utbildningsdepartementet via del i GIH:s anslag 16 2:38 ap.1.

Med ett kunskapslyft inom idrottsforskning med fokus på en hållbar utveckling för miljön och hälsan och en ökad satsning på kunskapsplattformen äskar CIF det årliga medelsbehovet för den kommande treårsperiod 2025–2027 enligt tabell 3.

Tabell 3: Sammanställning av nuvarande anslag (exklusive indexuppräknings) och föreslagna utökade satsningar på en kunskapsplattform samt ett kunskapslyft.

År	Nuvarande anslag (exklusive indexuppräknings)	Ökat anslag kunskapslyft	Ökat anslag kunskapsplattform inklusive anläggningsfond	Summa
2025	34 mkr*	6 mkr	75 mkr	115 mkr
2026	34 mkr*	6 mkr	135 mkr	175 mkr
2027	34 mkr*	6 mkr	135 mkr	175 mkr

* Varav 8 mkr kommer anslag 16 2:38 ap.1 och 26 mkr via utgiftsområde 17 13:1.

Kopia till: Socialdepartementet och Sveriges Riksidrottsförbund